

Lev svobodný pán ze Mosenstýně
Mnich-arcibiskup Pražský.

Kníže-arcibiskup Pražský
Leo svob. pán ze Skrbenských,
primas království Českého.

Napsal

Dr. Jan Nep. Sedlák,
kanovník vždy věrné metrop. kapitoly u sv. Víta,
ředitel Dědictví Svatojanského.

Rízením prozřetelnosti božské odvolán byl 25. června 1899 na věčnost Jeho Eminence František de Paula kardinál ze Schönbornů, kníže arcibiskup pražský, a zesnul v Pánu v plné mužné síle u věku 55 let po krátké nemoci v povolání svém apoštolském na visitační cestě ve Falknově. Úmrtím jeho osiřela rozsáhlá arcidiecése pražská, kterou zvěčnělý arcipastýř od 15. srpna 1885 se stkvělým zdarem řídil, a mimo vše nadání uprázdnil se tak stolec sv. Vojtěcha, prestol velikého významu, jak všeobecně se uznává, jemužto poslední dva arcibiskupové: kardinál Schwarzenberg a kardinál Schönborn obzvláštního dodali lesku.

Neuplynuli ani dnové prvního smutku, a již ozývala se na rtech všech věřících v arcidiecési i mimo ni, ba v celém Rakousku otázka, kdo asi bude nástupcem zvěčnělého velepastýře. Když roku 1885 dne 27. března zesnul v pokročilém věku 76 let Bedřich kardinál Schwarzenberg, kníže-arcibiskup pražský, byla otázka o jeho nástupci snadno rozluštěna, neboť z mnohých známek právem se soudilo, že na prestol pražský dosedne tehdejší biskup budějovický, hrabě Schönborn, jakož se i stalo. Když však nyní úmrtím téhož arcipastýře stolec arcibiskupský mimo lidské tušení opět se uprázdnil, nebylo lze nijak předvídati, kdo asi naů zasedne. Zatím, co se o tom pronášely rozličné domněnky a projevována různá přání, konali kněží i věřící lid osiřelé arcidiecése předepsané modlitby, aby Bůh stádcí svému brzo poslal žádoucího velepastýře. A dobrotivý Bůh slyšel vroucí prosby doufajících v něho. Arcidiecése pražská nezůstala dlouho osiřelou, neboť k největší radosti její brzo dostalo se jí nového velepastýře. Nejvyšším rozhodnutím Jeho apoštolského Veličenstva, císaře a krále Františka Josefa I. ze dne 15. září 1899 jmenován byl knížetem-arcibiskupem pražským **LEO SVOBODNÝ PÁN SKRBENSKÝ Z HRÁŠTĚ** *).

Leo baron ze Skrbenských narodil se 12. června 1863 na zámku v Hukovicích, obci přifařené do Bartošovic u Příbora na

*) Jak známo, mají v Rakousku pouze dvě kapitoly: v Olomouci a Solnohradě, právo voliti si arcibiskupa; pro ostatní arcibiskupství a biskupství má zeměpán právo jmenovací, vyjímaje diecési Sekavskou (Štyrský Hradec) a Labodskou (Maribor), jež obsazuje arcibiskup Solnohradský, kterýž také biskupství Kerkské (Celovec) při dvojitým uprázdnění k návrhu zeměpána udílí, při třetím uprázdnění pak sám zcela obsazuje.

Moravě, v arcidiecési Olomoucké, kdež tehdy sídlili rodiče jeho Filip baron Skrbenský a Leonie roz. svobodná paní (Zeike-Badenfeldová.

Rod svobodných pánů Skrbenských z Hříště (nepochybně Hříště u Přibyslavi v Čechách) náleží k starým rodům moravským. Původní jméno jeho bylo »z Hříště,« a první z rodu toho *Martin z Hříště* držel r. 1438 některé dědiny v Senici a po své manželce Elišce z Vranovic zdědil polovici statku vranovského na Olomoucku. Týž zanechal dva syny: *Jana*, který byl sudím menšího zemského práva v Olomouci, a *Jaroslava z Hříště*, který byl hejtmanem Kroměřížským (1486). Jan z Hříště zdědil po své babě Markétě z Ojnic r. 1531 statek Skrbeň a začal se odtud psáti *Skrbenský z Hříště*, kterýžto přídomek rodu po všecky potomní časy již zůstal, ač rod ten dlouho v držení statku nebyl. Během času rozvětvil se rod Skrbenských do Slezska, zmohtněl tam velice a byl r. 1658 do stavu starožitných *svobodných pánů* v království Českém a připojených zemích povýšen. Z rodu toho, jehož starobylý erb (barvy stříbrné a černé) v mluvě heraldické naznačuje skromnost, přímou a opravdovost hájiti pravdu, vzešlo více mužů, kteří dosáhli vysokých úřadův a prokázali státu důležité služby. Dva z nich padli na bojišti: *František Karel* r. 1719 v Itálii a *Karel Leopold* r. 1757 v bitvě u Kolína. V státní službě civilní vynikli: *Jaroslav Skrbenský*, jenž byl maršálkem knížectví Těšínského (1598—1602); *Jan*, nejvyšší sudí v témže knížectví; *Jiří Bedřich*, nejvyšší sudí knížectví Opavského; *Jiří*, nejvyšší sudí, potom maršálek a od r. 1738 zemský hejtman v knížectví Těšínském a tajný rada († 1768); *Karel Traugott*, c. k. komoří, nejvyšší komorník knížectví Opavského; *Otto*, hejtman knížectví Těšínského; *Filip*, c. k. komoří, tajný rada a president zemské vlády v Linci. Týž měl bratra *Antonína*, jehožto vnuk *Filip*, narozen 5. března 1830, c. k. komoří a major m. sl., jest otcem Jeho Milosti našeho nejdůstojnějšího pana knížete-arcibiskupa.

Týž prožil své mládí na zámku v Dřevohosticích u Přerova na Moravě u babičky své Badenfeldové, po níž matka jeho statek ten a později též Domaželice zdědila. Studia gymnasiální konal nejprv u Benediktinů v Kremsmünstru, vyšší pak gymnasium studoval v Kroměříži, načež složiv r. 1882 maturitní zkoušku, studoval práva v Innomostí. Všeobecná povinnost branná neušetřila ho, i musel jako každý jiný schopný bravec konati službu vojenskou a sloužil jakožto dobrovolník rok v 6. pluku dragounském. I při vojště osvědčoval upřímnou zbožnost svou a horlivě navštěvoval, jak jen možno bylo, chrám Páně. A právě při jedné návštěvě chrámu Páně, o pobožnosti májové uzrál v něm úmysl věnovati se stavu duchovnímu, k němuž ho vnitřní hlas vedl. I vstoupil počátkem října 1885 do semináře v Olomouci, kdež se soudruhy svými žil po bratrsku; nevyhledával před nimi žádných předností a nečinil žádných zvláštních nároků pro

šlechtický rod svůj. V červenci 1889 byl od zvěčnělého kardinála Bedřicha landkraběte z Fürstenbergů, knížete arcibiskupa olomouckého, vysvěcen na kněze a slavil prvotiny své v Dřevohosticích, kdež byl zvláště chudině vždy štědrým dobrodincem a u všeho obyvatelstva těšil se upřímné lásce a úctě. Pln vroucího zápalu vstoupil do správy duchovní, kteráž každému nadšenému knězi zůstane navždy nejmilejším ideálem a nejlíbější upomínkou ve všech pozdějších letech. Baron Skrbenský ustanoven byl kooperátorem v *Dubě* u Olomouce. Dub je staroslavné poutnické místo v krajině ryze hanácké. Dubský pan probošt, Štěpán Palásek, dobrá a vzácná duše hanácká, kněz vlastenec, byl mladistvému kaplanu pravým otcem a učitelem, a uvedl ho do správy duchovní. Baron Skrbenský ochotně řídil se radou zkušeného kněze a působil se vši horlivostí ve škole, na kazatelně, ve zpovědnici.

Z Dubu poslán od svého arcipastýře do Říma, kdež při hospici dell' Anima byl kaplanem a dosáhnuv hodnosti doktora církevního práva vrátil se do své diecése. Opětne byl ustanoven ve správě duchovní, a to kaplanem v *Ostrohu* (zvaném též *Ostrov*), kdež působil od 24. září 1892 do 17. ledna 1894. V Dubě i v Ostroze stále ještě s radostným potěšením vzpomínají svého bývalého kaplana. Působil mezi farníky ochotně a svědomitě, rád docházel do přifařených škol vyučovat sv. náboženství, pomáhal seč byl chudým osadníkům, s lidmi obcoval mile a neosobuje si žádných předností zůstal skromným, váže si zkušenosti starších kněží, chovaje se k mladším s bratrskou upřímností, tak že všude si získal vážnost a lásku. Na rozsáhlém patronátě knížete Liechtensteina, k němuž fara Ostroh náleží, mohl snadno dosíci brzo výnosnější fary, ale nechtěl zkrátiti žádného z patronátního duchovenstva. Složiv pak r. 1893 farní zkoušku stal se počátkem r. 1894 farářem v *Melči* u Opavy v Slezsku, na patronátě hraběte Razumovského, kteréž panství druhdy jeho strýci Felixovi baronu ze Skrbenských náleželo. Farnost ta je národnostně smíšená, avšak horlivý farář baron Skrbenský působil zde s takovou obezřetností, že Češi i Němci s láskou mu byli oddáni. Šelilit rovnoprávnosti se vši svědomitostí a upevňoval přátelský poměr mezi oběma národnostmi. Také tu oddal se s plnou duší duchovní správě, hlásaje horlivě slovo Boží, sedaje neúnavně ve zpovědnici, ochotně navštěvuje nemocné, nedbaje obtíží horských cest ani nepohody. Tu poznal hojně radostí duchovních, ale zakusil též dosti mnohých obtíží namáhavé správy duchovní. Byla to dobrá příprava k vyšším úkolům, k nimž ho záhy prozřetelnost božská povolala. Dne 16. května 1896 byl zvolen od metropolitní kapitoly olomoucké *nesídelním kanovníkem* a stal se r. 1898 *proboštem kollegiální kapitoly v Kroměříži*. Nastoupiv nový úřad svůj 20. října 1898 byl zároveň *farářem u sv. Mořice* v Kroměříži až do 11. září 1899, kteréhož dne instalován jakožto *sídelní kanovník* kapitoly olomoucké. Také v Kroměříži získal si svou nelíbenou zbožností a skromností, svou milou a vlídnou povahou,

jakož i horlivostí ve správě duchovní upřímnou lásku všech osadníků. Byv instalován přesídlil do Olomouce, ale bylo to jen na krátko. Již dne 15. září r. m. byl jmenován, jak výše řečeno, od zeměpána knížetem arcibiskupem pražským, o čemž noviny dne 27. září r. m. zprávu přinesly. Zpráva o jmenování tom přijata byla na všech stranách s radostí a s plným uspokojením, vždyť předcházela nového arcipastýře ze všech míst, kde působil, pověst nejlepší hlásajíc o něm, že je kněz vzorný, skromný, laskavý, lid obého jazyka milující a od obou národností i milovaný. Chtěje poněkud seznámiti se s budoucím svým působištem, zavítal nově jmenovaný arcipastýř dne 9. října m. r. do Prahy, navštívil zde některé čelnější osoby, a jsa hostem u děkana metropolitní kapitoly Monsignora Dra Františka Hrádka poctil svou návštěvou všechny členy metropolitní kapitoly, jakož i některé jiné osobnosti, mezi nimi i staříčkou matku zvěčnělého svého předchůdce. Dne 12. října navrátil se do Olomouce, vyčkáváje své praekonisace t. j. papežského potvrzení. Té dostalo se mu dne 14. prosince 1899 v papežské konsistoři, v níž svatý Otec Lev XIII. veřejně před sborem kardinálů o něm prohlásil, že jest ustanoven na arcibiskupský prestol pražský. Dne 21. prosince 1899 byl přijat od Jeho Veličenstva ve zvláštním slyšení a složil předepsanou přísahu jakožto arcibiskup. Při obřadu tom účastnili se nejvyšší komoří hrabě Abensperg-Traun a tehdejší správce ministerstva věcí duchovních rytíř z Hartlů. Posvěcení biskupské přijal o svátku Zjevení Páně dne 6. ledna 1900 z rukou Jeho Excellence nejdůst. pana knížete-arcibiskupa Theodora Kohna ve velechrámu sv. Václava v Olomouci za přítomnosti nejdůst. pp. biskupů z Čech, J. Excell. ndp. Dr. Martina Říhy, biskupa Budějovického, a J. M. ndp. světicího biskupa pražského Msgr. Ferdinanda J. Kalousa, kteří spolukonsekratory byli. Metropolitní kapitola u sv. Víta jakož i kolleg. kapitoly zastoupeny byly při svěcení několika členy. Při konsekraci obdržel Leo baron Skrbenský zároveň i *pallium* *), odznak to moci i hodnosti arcibiskupské, kteréž jinak obyčejně teprve při intronisaci novému arcibiskupu se udílí.

Ve správu osiřelé arcidiecése uveden byl nový arcibiskup slavnostním způsobem, tak zvanou intronisací = nastolením, kteráž tentokráte vzhledem k méně příznivé době zinní takto se konala:

Slavný vjezd nejdůst. arcipastýře do královské Prahy děl se v sobotu dne 13. ledna 1900 tímto způsobem: Nejdůst. pp. biskupové, kapitola metropolitní a kapitoly kolleg., duchovenstvo pražské i venkovské, zástupcové šlechty a nejvyšších úřadů shromáždili se v chrámu Páně u sv. Mikuláše na Malé Straně v sobotu dne 13. ledna o 1/4 3 odpol. a očekávali příchod Jeho knížecí arcibiskup-

*) *Pallium*, o něž metropolitna povinen do tři měsíců po svém posvěcení neb potvrzení prositi, dostává od papeže a má je v určité dni a při určitých příležitostech nositi. *Pallium* udílí se metropolitovi jen pro jeho osobu a jen pro určitou arcidiecési; po smrti dává se mu do hrobu.

ské Milosti. Nejdůst. arcipastýř přijel téhož dne z Olomouce na nádraží státní dráhy v Hyberské ulici ve 2 hod. odpoledne, byl na nádraží pozdraven dvěma členy metropolitní kapitoly a od starosty král. hlavního města Prahy JUDra Jana Podlipného, jenž zde v čele městského zastupitelstva i zástupců předměstských obcí nového arcipastýře očekával, uvítán vlastencekou promluvou, v níž p. starosta mezi jiným pravil:

»Vaše knížecí arcibiskupská Milosti! Jménem rady král. hlav. města Prahy, jakož i jménem pánů zástupců okolních obcí dovoluji si v hluboké úctě tlumočiti veškerého obyvatelstva naší stověžaté, zlaté, slovanské a královské matičky z hloubi srdce jdoucí »Vítejte nám!« Z nového sídla mluví k Vaší Milosti tisíci-leté dějiny Českého království, Českého státu, neboť doposud jest Praga caput regni Bohemiae. Tisíc let tomu, co přišlo křesťanství od východu k nám do království přes milou sesterskou Moravu, kde později také stála kolébka Vaší Milosti, syna českého vladky; bezmála bude tomu tisíc let, co bylo založeno pražské biskupství, jež za doby Otce vlasti slavné paměti Karla IV. bylo povýšeno na arcibiskupství, v několika málo dnech na to dne 5. května 1344 bullou Jeho Svatosti papeže Klimenta VI. nadáno právem, které každému příslušníku tohoto království a věrnému synu J. M. krále je nezadatelným a svatým. Na březích stříbropěnné Vltavy v srdci Evropy soustředila se druhdy osvěta celé Evropy a na půdě tohoto království snuly se děje, jež na vážkách osudu rozhodovaly o státech středoevropských. Sláva královské naší Prahy nesla se nejednou k nebesům a moc z ní ovládala vícekrátě téměř celou Evropu. Ovšem bývaly zde také doby truchlivé a velice žalné. Hlava království, matka českých měst, skvěla se v jasu slunečním a jásala neb halila se v roucho smuteční a lkála dle toho, jak přáno bylo národu; cítila s lidem, jako ten dobrý lid cítí s Prahou. Vaše Milost nastupuje na stolec primasů království českého, na stolec prvního mezi biskupy koruny svatováclavské, jako první po Jeho Milosti králi v tomto království, princeps regni Bohemiae; děje se tak za dob málo utěšených . . . Kéz podaří se vysoké moci a vzácnému právu, jimiž Vaše Milost ráčíte býti ozdoben, rozehnati a zapuditi chmury ony a vyčistiti zřídla a průhlednými učiniti prameny, by právo vyšlo na povrch nezkalené. Kéz vliv a působení Vaší Milosti českým zemím jest blahým požehnáním, v jehož čisté, svěží a božské rose na výsluní spravedlnosti a práva by vyžrál — jak krásně jste ráčil napsati v pastýřském listě svém — pokoj a mír domácí — budiž mi dovoleno doložiti — zaručený, zpečetěný a posvěcený dle starých, nezadatelných a uznaných práv tohoto nedílného a nedělitelného království v dokončeném dómě svatovítském, kde odpočívají těla svatých, světic a králů českých, slavnou českou korunovací. Bůh žehnej a dlouho zachovej Vaši knížecí arcibiskupskou Milost. Toť přání, vycházející z upřímného srdce nás všech!«

Po utišení souhlasu, který projevilo shromáždění po řeči primátora, promluvil arcipastýř takto: »Krásné a srdečné uvítání, jež mně královská zlatá Praha připravila, jakož i srdečný pozdrav ústy pana starosty pronesený, naplňují mne upřímnou radostí. Vzdávám za ně nejuprímnější a nejsrdečnější dík. S radostí přicházím do zlaté stověžaté Prahy jako váš arcipastýř, s úctou k jejím starobylým památkám předků, s láskou ku všem a jak to povinnost má káže, chci lidu být dobrým pastýřem a upřímným rádcem. Račte, pane starosto, přijati ujistění, že královské Praze přeji vše nejlepší a že neustanu prositi Boha, aby všemu obyvatelstvu pražskému svého požehnání a ochrany poskytl a žádosti jeho k všeobecnému dobru jeho řídití a vyplňovati ráčil. Jsem odhodlán jako katolický biskup všem se stejnou láskou přicházeti vstříc. Děkuji opětně za srdečné přivítání!«

Slova nejd. arcipastýře přijata s hlučným souhlasem, načež jel kníže-arcibiskup za hlaholu zvonů chrámových vyzdobeným městem Příkopy, Ovocnou ulicí, Ferdinandovou třídou, po nábřeží a mostě Karlově do kostela sv. Mikuláše. U dveří téhož chrámu uvítala ho metropolitní kapitola sv.-Vítská, probošt metropolitní vsdp. Monsign. Antonín Hora, první prelát království Českého, podal mu pacifikál, pak aspergill a incensum, načež kníže-arcibiskup provázen assistencí a hodnostáři duchovními se odebral k hlavnímu oltáři a přítomen byl požehnání. Po něm doprovodili ho duchovní hodnostáři ke dveřím chrámovým, kdež usedl do vozu a jel na Král. Hradčany na děkanství, v němž se zatím ubytoval. Druhého dne o slavnosti Jména Ježíš byl nejdůst. arcipastýř uveden ve slavném průvodu za hlaholu všech zvonů pražských v 10 hod. dopoledne do velechrámu sv. Víta, s jehož věží četné prapory vlály. Chrám sám, zejména novostavba jeho, ozdobena s všemožnou péčí. Průvod, jehož se i veškeré katolické spolky účastnili, konal se v tomto pořádku; 1. oddělení pražských c. k. privileg. sborů měšťanských; 2. korouhve metropol. chrámu Páně; 3. arcibiskupské komoňstvo; 4. řeholníci: Školní bratři, Milosrdní bratři, Kapucíni, Františkáni, Augustiniáni, Minorité, Dominikáni, Redemptoristé, Piaristé, Jesuité, Benediktíni z Emaus a z Břevnova, Praemonstrati, Křížovníci, Maltézští; 5. k. a. alumnové; 6. umbella; 7. zpěváci; 8. akolyté; 9. faráři a kaplani z venkova, a faráři pražští; 10. duchovenstvo velechrámu svato-Vítského a k. a. konsistorní kanceláře; 11. k. a. vikáři; 12. vysoké školy; 13. kollegiální kapitoly: u všech Svatých, ze Staré Boleslavi a z Vyšehradu; 14. infulovaní hodnostáři a zemští preláti; 15. k. a. kříž; 16. metropolitní kapitola sv.-Vítská; 17. nejdůst. pp. biskupové; 18. oba assistující kanovníci metropolitní; 19. Jeho kníž. arcib. Milost s prelátem arcijáhnem a ceremoniáři; 20. starosta kr. hl. města Prahy s obec.zastup., se zástupci předměst. obcí, hodnostáři světští; 21. ostatní obecní; 22. oddělení pražských c. k. privileg. sborů měšťanských. Průvod šel po Hradčanském náměstí a vešel hlavním portálem do velechrámu sv. Víta.

Tu podal metropolitní probošt sv. Vítký vsdp. msgr. Hora nejdůstojnějšímu arcipastýři zlatý relikviář darovaný Karlem IV. velechrámu, s ostatkem sv. kříže k políbení, dále též aspergill a incensum, načež slavnostní průvod za zvuků varhan ubíral se k oltáři sv. Jana Nep., kdež Jeho knížecí arcibiskupská Milost vykonal poklonu nejsv. Svátosti oltářní a odebral se pak do kaple Navštívení Panny Marie pomodlit se u ostatků sv. Vojtěcha. Odtud odešel ku hlavnímu oltáři a zaujal místo u klekátka na straně epištolní zvláště uchystaného. Taktéž biskupové: J. Exc. ndp. dr. M. Říha z Budějovic, J. M. ndp. Eduard Jan N. Brynych z Král. Hradce a J. M. msgr. Ferd. Kalous usadili se ve faldistoriích pro ně připravených.

Před tím již zaujali všichni hodnostáři a zástupcové úřadů svá obyčejná místa, vyhrazená jim obvyklým způsobem při slavnostech ve velechrámu. Pro zástupce šlechty určena byla v lodi chrámové zvláštní místa. Infulovaní preláti a členové kapitol usadili se v presbytáři, ostatní představení řeholí a duchovenstvo zaujali místa v kaplích, zvláště k tomu určených.

Pak byla sloužena tichá mše sv. vsdp. kap. děkanem Msgr. drem. Hrádkem. Při ní zpívána byla 6hlasná mše od Jos. Förstera; po ní pak nový arcipastýř poklekl na dolním stupni oltáře, odloživ berlu a mitru, načež probošt metropolitní kapitoly vsdp. msgr. Hora na nejvyšší stupeň hlavního oltáře po straně epištolní vystoupil a intonoval versikule: Protector noster atd. s orací: Deus, omnium fidelium pastor et rector etc.

Pak doveden nový primas na stolec sv. Vojtěcha, kdež byl pozdraven jménem všeho duchovenstva vsdp. proboštem msgr. Horou oslovením latinským, jež zčeštěno zní:

»Nejdůstojnější a nejosvědčenější velepastýři, kníže vznešený! Když v Pánu zesnul blahé paměti J. Em. ndp. František de Paula kardinál Schönborn, jenž na vinici Páně namáhaje se, jako statečný zápasník klesl, naše arcidiecése pražská bolestí a zármutkem byla naplněna. Slavné království České zbaveno bylo svého primasa, arcidiecése přeslavného správce, duchovenstvo obezřetného arcibiskupa, věřící velebdělého pastýře, chudí štědrého dobrodince. My všichni stali jsme se sirotky bez otce. Dobrotivý otec nás opustil, avšak Pán se nás ujal; Pán, pravím, jenž raní, avšak milujících jej a v něj doufajících neopouští a zármutek náš dnes obrátil v radost. Tot den, kterýž učinil Pán, plesejme a radujme se v něm.

Nejdůstojnější a nejvznešenější kníže! Přízní nejjasnějšího císaře a krále našeho Františka Josefa a za souhlasu sv. Otce Lva povýšen na tento arcibiskupský stolec, ze sousední přicházíš Moravy — syn vznešeného rodu — který ke správě poddaných z Čech na Moravu přenesen byv, mnoho století tamtéž zkvétaje, o obojí zemi nejlepší zásluhy si získal. Jako výkvět starožitného rodu do

původní vracíš se vlasti spravovat duši, Tobě od Pána našeho Ježíše Krista a jeho náměstka na zemi svěřených. Přicházíš o svátku nejsv. Jména Ježíš, a kdo v tomto jméně přichází, jest požehnaný. Budiž tedy v biskupském úřadě dlouhá léta, jak Tobě z nejvroucnějšího srdce přejeme, vždy požehnaný! Vzácný buďtež kročeje Tvoje jako apoštola zvěstujícího dobro. Štědry buďtež ruce Tvoje jako nejvyššího velekněze v této arcidiecési v udílení sv. svátostí věřícímu lidu a rozdávání jiných dobrodiní duchovních i časných. Necht' mluví ústa Tvoje otcovská slova k duchovenstvu i lidu. Budiž ujistěn, že my všichni plní synovské úcty rádi a věrně za Tebou půjdeme až do posledního dechu, k Tobě lnouti budeme, brímé dne i horka, dobré i zlé s Tebou snášeti budeme. Za Tebe obětujícího ve zdech této starobylé a přeslavné svatyně vznešenou oběť mše sv. necht' oroduje sv. Václav, který v noci vstávaje spěchával klanět se do posvátného chrámu v bázni Boží, jehož oběť přijal Pán tak, jako dary dítky svého spravedlivého Abela. Tebe po rozlehlých částech diecése chodícího a dohlédajícího a slovo Boží hlásajícího provázejž sv. Vojtěch, jenž chtěje evangelium Kristovo pohanským národům hlásati, jich zbraněmi zasažen byv za náboženství katolické vznešenou krví svoji prolil. Tebe udílejícího svátostí církve sílíž onen »nepřemožitelný rek Boží, jenž maje býti ponořen do vln řeky, vytrval statečně v mlčení, když stala se zmínka o zpovědním tajemství, nechtěl tajemství zjeviti a hrozil se zrušiti pečel.« Modlíme se, aby všemohoucí a milosrdný Bůh, který ráčil Tě povolati k vysokému úřadu a na tento arcibiskupský trůn postavití, Tebe posiloval, chránil a zachoval. Hle, my všichni, kteří zde stojíme a které zastupujeme, všichni poutem synovské úcty a lásky k Tobě připoutáni setrváme. Za Tvé vlády a s Tvým požehnaním pracovati i zápasiti budeme. Ty trvej na modlitbách, aby synové, v tomto údolí zápolící, zvítězili. To dej Bůh!»

Na křesle arcibiskupském povstal mladistvý kníže primas, aby vyslovil svůj dík a svou řeč nastupovací. Přidržel se přesně úlohy církevního úřadu svého a promluvil zvučným hlasem, jenž se rozléhal po prostorách památné svatyně až do nejdálejších koutů jejích, latinsky takto:

»Vysoce důstojní a důstojní pánové, bratří moji etihodní! Především budiž mi dovoleno vzdáti srdečné díky za projevy úcty a lásky, jež jménem všech projevil nejdůst. p. probošt přeslavné a vždy věrné kapitoly. Povolán jsa ku správě slavné arcidiecése pražské, mám této chvíle na mysli jasný obraz svého předchůdce Františka de Paula, kardinála ze Schönbornů, a upřímně vyznávám, že v poměru svém k němu nemalými obavami jsem naplněn, ujímaje se úřadu. Viděli jste, nejmilejší, muže výtečného, jenž rodu svého vznešenost převýšil ušlechtilostí ducha, zbožností, mravů neporušeností, bedlivou o svěřené stádo péčí, láskou i statečností; viděli jste ho na konec, jak uprostřed velepastýřských prací jako nejvěrnější vůdce v zápasu podlehl. A tento všecek byl váš, mezi vámi zrozen a vychován, s vámi na kněze posvěcen, v duchovní

správě ustanoven, představený semináře kněžského, všem znám i všem předrahy byl, když na stolec sv. Vojtěcha zasedl. Po takovém muži, který vám předčasnou smrtí odňat byl, nastupuji já, jenž věkem, silami, zásluhami nejsem s úřad takový, od mnohých z Vás nikdy neviděn a neznám. Věřte mně, bratří nejmilejší, že, když počalo se jednati, že já k takové hodnosti povýšen býti mám, pojala mne bázeň, tanuli mně na myslí četní svatí muži, kteří ve skrýších se ukryli, aby vyhnuli se hodnostem i nebezpečí duše své. Proto nic jsem nepodnikal, abych hodnosti této dosáhl; a když dlouho marně jsem se o vše pokusil, pokud slušno bylo, abych unikl nebezpečí takovému, teprv poslušnost mi kázala, že jsem se vyšší vůli podrobil. A tak právem spoléhám v prozřetelnost Toho, jenž světlu z temnosti vyjítí kázal a co slabé světu se vidí, vyvolil, aby pokořil silné. Proto, bratří nejmilejší, mne příchozího jako svého přijměte. Na věky k pražské arcidiecési připoután, obzvláště vás, ctihodní bratří, prosím a zapřísahám s apoštolem: Snažme se vzbuditi vzájemnou lásku. Vy zajisté, — slova jsou to sv. Prospera, — jste ozdobou církve věčné, brána města věčného, jimiž všichni, kteří v Krista věří, ku Kristu přicházejí. Já mám ovšem, pokud lidsky jest možno, všem býti vše, a nejsem povolán jako pán knížetem velepastýřů, nýbrž jako bratr a společník vaší práce. Vy však podporujte mne ve slabosti mé. Zvláště celým srdcem objímejme všechny, jež Syn Boží vykoupil svojí krví, nic nedbajíce různosti stavu a původu, a »jestliže« — jak se za našeho věku často stává — »se tenčí krevní svazky, nechť se rozšiřují obory lásky.« Což aby v plné míře se stalo, »slovo Kristovo nechť hojně přebývá v nás, slovo Kristovo, vzaté z pokladů posvátných oné církve, jež jest sloupem a utvrzením pravdy a založena na skále nevývratné. Toto poslední za každého sice věku, za našich však nanejvýš nezbytno jest. Rozpomeňme se, že ne náhodou, nýbrž z vnuknutí Božího ve skutcích apoštolských se vypravuje: »Počal Ježíš činiti a učiti,« napřed činiti, potom učiti, činiti počal od samého počátku života a potom celý život, učiti v nedlouhé době tři let. Tak i my, bratří nejmilejší, zvláště bezúhonností životní, obcováním v pravdě kněžským, živým příkladem jako libou vůní Kristovou zbloudilé získáme, jako sůl země hnilobě hříchu zabráníme, jako světlo světa cestu bezpečnou ukážeme ku blahu časného i věčného života. Těmito ozdobami okrášlení, až přijde kníže pastýřů, bratří nejmilejší, přijmete korunu nehynoucí, a tato vaše sláva před nejvyšším soudcem bude jednou mojí obranou. Aby úmysly a přání tato se zdarem se potkaly, vás všechny, bratří nejmilejší, a veškerou pražskou arcidiecési nejsv. Srdci Ježíšovu, nám vždy v tajemství nejsv. Svátosti se zjevujícímu, znovu zasvěcují a doporučím. Abychom pak z tohoto pramene vody moudrosti a milosti denně čerpali, orodujž Panna Maria, královna kněží nejsvětější, jejímž přečistému srdci nás všechny rovněž zaslibuji. Konečně přemocní nebeští patronové tohoto slavného království Českého u Boha orodujtež! A pokoj

Boží, který větší jest nade všecek pomysl, provázejž srdce vaše a rozum váš v Kristu Ježíši.«

Ukončiv řeč svou zapěl nejd. arcipastýř chvalozpěv: Tě Boha chválíme. Mezi tím, co ve zpěvu chvalozpěvu na kůru pokračováno, přistoupili k novému arcibiskupu nejprv nejdůst. pp. biskupové a pozdravili políbením ve tvář svého metropolitu. Pak přistoupilo veškeré přítomné duchovenstvo dle stupně své důstojnosti a to nejprv metropolitní kapitola, pak kapitoly kollegiální atd., aby svému arcipastýři políbením ruky vzdalo předeepsané homagium t. j. slib úcty a poslušnosti. Posléz pomodlil se nejd. arcipastýř před hlavním oltářem modlitbu k sv. patronu chrámu a ozdoben odznaky své hodnosti udělil kněžstvu i věřícím v chrámě shromážděným první své velepastýřské požehnání, čímž se obřad nastolení v chrámu Páně ukončil. Z chrámu Páně kráčel kníže-arcibiskup v slavném průvodu do arcibiskupské residence, kdež pak přijímal blahopřání církevních i světských hodnostářů.

Druhého dne o 9. hod. dopolední sešly se katolické spolky do přijímacího sálu arcibiskupského paláce, aby vzdaly hold svému arcipastýři. Pokud bylo možno zjistiti,účastnily se uvítání svého vrchního pastýře tyto spolky: Svatováclavská záložna, Křesťanská akademie, Katolická beseda, zástupcové družstva Vlasti a Tiskové ligy, Kollej a družstvo Arnošta z Pardubic, chovanci Strakovské šlechtické akademie, spolek křesť. soc. žen a dívek, Mariánský spolek křesť. dcer, spolek paní sv. Ludmily, Jednota katolických tovaryšů a její ochranné družstvo, Národní jednota jinochů a mužů na Smíchově, Jubilejní katolický spolek Praha, Svatojosefská jednota jinochů a mužů z Buben-Holešovic, vzdělávací jednoty karlínská, vinohradská a v Břevnově, Katolický lidový spolek, Mariánská kongregace mužů a jinochů z Prahy akademická a šlechtická, Svatováclavská jednota, spolek sv. Vincence, Arimathejský spolek, katolicko-politická jednota pro království České, Jednota pro dostavění dómu Svatovítského, spolek pro blaho propuštěných káranců, Růžencová výroba, spolek pro pořádání slavností Svatojanské, Cyrilská jednota, Družstvo sv. Vojtěcha (»Katolické listy« zastoupeny J. O. hrab. Vojt. ze Schönbornů), Bratrstvo sv. Michaela, Kř.-soc. jednota pro Strašecí a okolí, Konference sv. Vincence na Král. Vinohradech, Soukromý spolek ku podporování chudých v Praze, Soc. sdružení podřipské, Patron.-Jugend, spolek blahosl. Marie Anežky pro dobrovolné ošetřování chudých v král. Českém, podpůrný spolek moravský »Radhošť«, I. křesť.-sociální spolek pro král. České, spolek ustavičného klanění nejsv. Svátosti oltářní, Katolický tiskový spolek českého oddělení, spolek sv. Nothburgy, Slavín, podpůrný spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko, konference sv. Vincence na Smíchově, zástupcové Dědictví sv. Prokopa, Dědictví Svatojanského a j.

Když po 9. hodině se objevil nejdůstojnější velepastýř v přijímací síni, předstoupil J. O. p. hrabě Nostitz-Rienek a proslovil tuto řeč:

»Vaše knížecí arcibiskupská Milost! Se srdcem radostně rozechvěným shromáždili jsme se my zástupci katolických spolků zemských, pražských a předměstských, abychom Božím řízením a milostí apoštolské Stolice a Jeho císař. a král. Veličenstva povolaneého nejdůstojnějšího nového arcipastýře svého uvítali. I vítáme Vaši knížecí Milost v staroslavném sídle zvěčnělých předchůdců Vašich, vítáme Vás s nadšením na prestolu sv. Vojtěcha, vítáme Vás nejuctivěji, a dovoluťe milostivě, abych řekl, co nejsrdečněji! Hledíme k Vaší vznešené osobě s plnou důvěrou, s upřímnou láskou, s nelíčenou radostí jako k svému otci, k svému vůdci! Hledíme k Vám, pravím, jako k otci, neb otcovskou budete o nás míti péči, hledíme-li ale také k Vám jako k svému vůdci, činíme tak jako Boží bojovníci, jako vojíni Kristovi! Skládajíce k nohám Vašim hold lásky a oddannosti, slibujeme zároveň, že v každé době, nechat se děje cokoli, dobré či zlé, pevně, věrně a stále budeme státi k Vašemu praporu, k praporu Ješíše Krista. Vždy zůstaneme dbalými rozkazů a přání Vašich, která se nésti budou výhradně jen k slávě Boží a jeho svaté církve. Račte mi dovoliti, Vaše knížecí Milost, ještě dvou bodů se dotknouti, jež zdají se mi věštiti do budoucna. Jest to nejprv svátek, o němž biskupské posvěcení ráčil jste přijati. Právě v týž den Zjevení Páně byl před více jak 1000 lety sv. Methoděj od papeže Hadriana II. na biskupa posvěcen. A druhá okolnost, jež nás radostí naplňuje, jest, že Vaše knížecí Milost téhož světce za svého patrona ráčí uctívati jako náš slavný, panující svatý otec Lev XIII., o němž, jak známo, staré proroctví dí, že bude lumen de coelo — světlo s nebe! A jako tato předpověď na Lvu XIII. opravdu skvěle se vyplnila, tak i my chováme pevnou naději, že Vaše knížecí Milost i nám bude světlem s nebe seslaným. A to dejž Bůh! Končím, provolávaje ve jménu všech zde zastoupených spolků z plna srdce: Bůh ochraňuj a žehnej Vaši knížecí Milost. Jeho knížecí Milost nás nejdůstojnější arcipastýř — nechť žije. Sláva!«

J. Milost ndp. kníže-arcibiskup odpověděl:

»S největší vděčností slyšel jsem laskavá slova vysokorodého pana hraběte Nostitze Rieneka a děkuji všem přítomným z celého srdce za to, že tak čtne jste přišli mne přivítat a mně blahopřát k novému úradu. Je to zajisté veliká radost pro biskupa, když vidí, že katolické přesvědčení a katolická láska tak významně se objevuje jako zde v Praze. Vidím zde shromážděno věru mnoho vzácných katolických křesťanů a křesťanek, kteří věnovali život svůj lásce k Bohu a bližnímu. Děkuji Vám ještě jednou z celého srdce za všecko to, co jste posud vykonali ke cti a slávě Boží a ku prospěchu lidstva a zároveň prosím z celého srdce jako arcipastýř Váš, abyste také pro budoucnost tuto lásku tomuto krásnému křesťanskému působení zachovali, poněvadž zajisté kdo jest dobrým křesťanem, dobrým katolíkem, zároveň má také upřímnou lásku k bližnímu svému. Jsem nemálo povděčen z tak četné přítomnosti zástupců tolika katolických spolků. Jest zajisté povzná-

šejícím vědomí, když katolický biskup vidí, že v jeho městě kvete tolik katolických spolků a řada křesťanů se namáhá, katolický život vzpružiti a pomáhati bližnímu ku spáse a v nouzi. Děkuji ze srdce za blahopříní a za četnou účast zvláště křesťanským »Zaplát Bůh!« za všecko, co jste pro Boha a dobrou věc vykonali. Ještě jedenkrát nejsrdečnější díky!»

Po řeči té promlouval nejdůst. arcipastýř s každou deputací spolků zde uvedených velmi srdečně, radoval se z jejich činnosti a povzbuzoval je k další práci; při všem tom bylo znáti, že ač jsa Moravanem a vlasti české vzdálen, jest velice dobře obeznámen s jmény a činností jednotlivých spolků, což bylo přijato s velikým uspokojením. Když byla audience ukončena, požádal Jeho Osv. hrabě Ervín Nostic Jeho knížecí-arcibiskou Milost, aby ráčil přítomným uděliti vrchnopastýřské požehnání. Všichni poklekali a přijali je vděčně z rukou arcipastýřových. Po té poděkoval ndp. kníže-arcibiskup ještě za hojnou návštěvu a slíbil katolickým spolkům, že dle možnosti je bude podporovati, načež se ještě jedenkrát přívětivě se všemi rozloučil.

Ve dnech následujících přijal nejd. pán kníže-arcibiskup spolky, korporace a osobnosti, jež se mu přišly představit. Svou srdečností a vlídností získal si rychle srdce všech.

A tak nastoupil nový velepastýř pražský s významným jménem *Leo* na prestol arcibiskupský za věhlasného pontifikátu papeže *Lva XIII.*, velebného kmeta na stolci sv. Petra, zářícího vzoru biskupů celého světa. Nastoupil řízení veliké arcidiecése, kteráž majíc 2,220.504 katolíkův, je co do lidnatosti *největší diecézí* v celém Rakouském mocnářství a as čtvrtou na celém světě. Rozsáhlá arcidiecése ta má 4 kapitoly: *vždy věrnou metropolitní kapitolu u sv. Víta* na Hradčanech a *tři kollegiální kapitoly*: na král. Vyšehradě, ve Staré Boleslavi a u Všech Svatých na hradě pražském, čítá v Čechách *v 36 vikariátních obvodech 585 samostatných duchovních správ*, a to 368 českých, 191 německých, 26 smíšených, vedle toho náleží k ní *v pruském Kladsku vikariátní obvod s 51 německými farami*. Působí pak v arcidiecési přes 1200 světských duchovních, na 400 řeholníků a přes 1000 řeholnic.

Kníže-arcibiskup Leo Skrbenský jest v řadě biskupů pražských, z nichž prvním byl Dětmár (973—982) *padesátým šestým* a v řadě arcibiskupů, z nichž prvním byl Arnošt z Pardubic (1344—1364) *dvacátým devátým**). Jakožto arcibiskup praž-

*) Předchůdci jeho na stolci arcibiskupském byli: Arnošt z Pardubic 1344—1364; Jan I. (Očko z Vlašimi, *kardinál* 1364—1380); Jan II. (z Jenštejna) 1380—1396; Olbram ze Škvorce 1396—1402; Zbyněk Zajíc z Hazmburka 1403—1411; Albík 1412; Komrád z Veehty 1413—1421. Po té od 21. dubna 1421 až do září 1561 spravovala arcibiskupství pražské metropolitní kapitola u sv. Víta. Následovali: Antonín Brus z Mohelnice 1561—1580; Martin Medek 1581—1590; Zbyněk Berka z Dubě (jmenován nedlouho před svou smrtí *kardinálem*, ale zemřel dříve, než ho došly odznaky té hodnosti) 1592—1606; Karel baron z Lamberka 1606—

ský nabývá zároveň *knížecí hodnosti* a jest též *primasem království Českého* a *metropolitou Čech*, maje suffragány biskupy v Litoměřicích, v Král. Hradci a v Budějovicích, vedle nich pak svěřícího biskupa pro arcidiecési pražskou. Ze slavných dob císaře Karla IV. dochovalo se, že jest arcibiskup pražský samo sebou t. j. bez zvláštního teprv jmenování *legátem papežským* pro celé království České a diecése: Bamberskou, Míšenskou a Rezenskou. Jest dále *kancléřem* obou fakult bohosloveckých při vysokém učení pražském; má virilní hlas *na sněmu Českém*, v němž mu v řadě poslaneckých sedadel náleží křeslo první; jest i *členem panské sněmovny* ve Vídni.

Z toho všeho vidno, že arcibiskup pražský zaujímá místo *významné, velice čestné a vznešené*; ale budiž zde hned také doloženo na poučenou všech těch, kteří z neznalosti věci jinak o tom soudívají, že má arcibiskup úřad *velice namáhavý a obtížný*. Týž má o všech čelnějších svátcích a slavnostech konati slavné služby ve velechrámu svato-Vítském, konati funkce úřadu velepastýřského: svěcení kněžská, svěcení kostelů, oltářů, kalichů atd., visitovati též každoročně některou část rozlehlé arcidiecése, udíleti při tom denně stům a tisícům osob svatě birmování, navštěvovati spolu i školy, by seznal pokrok školní mládeže ve sv. náboženství. Jest mu dále denně přijímati zprávy o všem, co se událo důležitějšího v arcidiecési, na statečích arcibiskupských; dále předsedati schůzím konsistorním, účastniti se schůzí významnějších katolických spolkův a jednot, přijímati návštěvy, vyslyšati prosebníky, kteří přicházejí s nejrůznějšími přáními a prosbami, žádosti jejich zkoumati a o nich rozhodovati. Přimysleme si ještě práci, již vyžaduje čilý styk s apoštolskou Stolicí, s rakouským episkopátem, s úřady nejvyššími v říši a v zemi — a pak máme aspoň *poněkud obraz o činnosti velepastýře* tak rozsáhlé arcidiecése. Mnohé a namáhavé zaměstnání to vyžaduje dobrého zdraví a pevného ústrojí tělesného, neboť volného času k zotavení má arcipastýř jen poskrovnu. Ale namáhavé zaměstnání samo nečiní ještě vznešený úřad ten těžkým, jsou ještě jiné a horší obtíže při něm. Kdyby jen mohl arcipastýř vždy, všude a všem vyhověti, jak by si přál! Kdyby jen mohl splniti každé přání mu přednesené a nemusil bráti zřetele i na jiné prosebníky, aby zas jim ukřivděno nebylo! Jak často bývá v životě, že co jednomu prospívá, druhému je na škodu!

1612; Jan Lohelius (první s titulem *primasa českého království*) 1612—1622 Arnošt hrabě z Harrachů, *kardinál* 1623—1667; Jan hrabě Kolovrat-Liebštejnský 1667—1668; Matouš Sobek z Bilenberka 1668—1675; Jan hrabě z Valdštejna 1675—1694; Jan Josef hrabě Breuner 1694—1710; Ferdinand hrabě Khuenburg 1710—1731; Daniel Mayer z Mayern 1731—1733; Jan Mořic hrabě Manderscheid-Blankenheim 1733—1763; Antonín hrabě Přichovský 1764—1793; Vilém Florentin kníže Salm-Salm 1793—1810; Václav Chlumčanský rytíř z Přestavlk 1815—1830; Alois hrabě Kolovrat-Krakovský 1831—1833; Ondřej Ankvicz hrabě Skarbek 1834—1838; Alois Josef baron Schrenk 1838—1849; Bedřich kníže Schwarzenberg, *kardinál* 1850—1885; František de P. hrabě Schönborn, *kardinál* 1885—1899.

Již z toho, co zde jen naznačeno, pozná každý soudný člověk, že úřad biskupský zvláště za nynějších rozervaných poměrů, za neblahých třenic národnostních není nikterak úřadem snadným neb závidění hodným, ale že jest to úkol velice těžký, plný zodpovědnosti, vyžadující neustálé oběti, mnohého sebezapření a veliké síly duševní.

Úřad ten těžký přijal na se nový náš arcipastýř. *Nehledal* vysoké důstojnosti té, nebažil po ní, ale byl k ní povolán vůlí Boží. I přichází k diecésánům svým *ve jménu Páně*, jménem nebeského Pastýře duší, jenž řídí a spravuje církev svou; přináší všem ovečkám svým vstříc srdce upřímné, nijak nezaujaté.

Přichází ke svým diecésánům jako *kníže pokoje*, jak vidno z pastýřského jeho listu, jímž k diecésánům svým poprvé promluvil těmito slovy:

»Leo, z Boží a Apoštolské Stolice milosti kníže-arcibiskup Pražský, vzkazuje všem věřícím své arcidiecese pozdravení a požehnání ve jménu Páně!

Poslušen hlasu nevyzpytatelné prozřetelnosti božské, jež na mne úřad, mezi lidmi nejvíce odpovědný vložila, přicházím k Vám, rozmilí v Kristu, bych správy úřadu toho se ujal.

Úřadem tím uloženo mně na předním místě, abych k Vám jako vrchní pastýř promluvil. Činím tak nejen z povinnosti úřadu, nýbrž pobízen i hlasem srdce svého. Co by mohlo pastýři více na mysli tanouti, než aby ovce mu svěřené hlas jeho poznaly? Tím způsobem toliko na něm se vyplní, co božský Spasitel náš, hlava a vzor všech pastýřů duchovních, hlásá: Já jsem pastýř dobrý: a známť své, a znají mne mé (ovce). (Jan X, 14.).

Popatřím-li však nyní na sebe sama a povážím-li také, koho nástupcem v tomto posvátném úřadě býti mám, tu v pravdě poklesám na mysli.

»Ty, kdo jsi?« tak táži se hluboce rozechvěn sebe sama, »že odvažuješ se státi v čele tak vznešené a ctihodné arcidiecese?« Nechápu se arci berly pastýřské bez zkušeností v duchovní správě, neboť od posvěcení na kněze působil jsem jako duchovní správce mezi lidem — a jak doufám — dím to s pokornými díky k milosrdnému Pánu Bohu — podařilo se mi lásky a důvěry svěřenců svých si dobytí. Malý však byl tenkrát obor svatého povolání mého a nevelký byl počet těch, kteří mi svěřeni byli, skrovná byla poměrně i nebezpečí, jež mi přestáli bylo. Nyní pak rozkládá se přede mnou téměř nedozírné pole činnosti, počet těch, z nichž jednou mi počet bude vydávati, jest přes milion, a koho by byly tajny zápasy, jež dnešního dne každého biskupa čekají? Jak nemám bázní dojat býti?

Úzkost duší skličující, když přirovnávám síly své k úkolu mi předloženému, tím více vzroste, otáží-li se dále:

»Koho nástupcem v posvátném úřadě jsi?« Obrátím-li pozornost svou k výtečnému příteli duší Vašich, jenž přede mnou Vaším arcipastýřem byl: O jak velice jste jej v úctě i lásce měli!

kolik zářících důkazů své apoštolské horlivosti a otcovské lásky za ona léta podal Vám, po která na stolici sv. Vojtěcha seděl! Nebyl život jeho mocným kázáním? Ublížil kdy někomu? Nepovažoval spíše za úkol žití svého o Vaše blaho pečovat? Kdyžťe již pro život svůj zvěčnělý nároky činil na Vaši vděčnost, zda odchod jeho z tohoto světa nebyl takový, že obraz jeho písmem nesmazatelným vryl se v srdce Vaše? Zemřel snad v tichém domě svém? Nestihla jej smrt mezi Vámi za nejnamahavější práce povolání jeho? Neotřásla úskočná nemoc silami jeho životními tenkrát, když dítkám Vaším svátost biřmování udílel, když po Vašich potřebách se dotazoval a rozdílným způsobem služeb svých jim nabízel? Jemu zajisté patří, co Spasitel jako známku dobrého pastýře uvádí, řka: »Dal život svůj za ovce své.« Tomuto závidění hodnému arcipastýřskému životu a smrti, jež Vám předchůdce mého tak drahým učinili, vzdávám obdiv svůj i chválu veškeru. Právě to však mne jistou úzkostí naplňuje. Jest snadno druhému, milovaného, nezapomenutelného otce vděčným dítkám nahraditi? Podaří se dětem, by důvěru, kterou zkušenému příteli a otci věnovaly, přenesly na neznámého, dosud neosvědčeného, jenž skutky dosud se prokázati nemohla, pouze Vás o otcovské lásce své ujistiti s to jest? Uprímně tudíž doznávám, rozmilí, že vzpomínka na mou nepatrnou osobu a na velké ctnosti předchůdce mého mne nemalou úzkostí jímá.

Nicméně však myslím, že nemám pocitu tomu zcela se oddati. Neboť ačkoliv duše má předchozími úvahami sklíčena jest, přece okřívá opět vzpomínkou na jiné myšlenky, které poskytuje mi svatá víra — vzpomínkou totiž na Toho, jenž mne k Vám posílá, a na to, co Vám přináším.

Kdo, tak táži se, posílá mne k Vám za arcipastýře? Používaje prostřednictví nejvyšších hodnostářů na zemi, posílá mne k Vám sám Ježíš Kristus, týž, který apoštoly a jich nástupce biskupy do světa poslal, by církev jeho spravovali, řka: »Jako mne poslal Otec, i já posílám Vás.« (Jan 20, 21.)

Každý řádně zvolený biskup přichází k svému stádcí jako posel Boží a nástupce Ježíše Krista: »Na místě Kristově poselství konáme.« (II. Kor. 5, 20.) Ježíš Kristus tudíž jest, jenž mne k Vám posílá, a jako vyslanec Páně dlužno Vám mne přijati.

A co Vám přináším? Co přináší biskup diecési své, co sprostředkuje jí jako vyslanec Ježíše Krista? Totéž, co Ježíš Kristus sám světu přinesl, když poslán od Otce nebeského mezi námi přebýval. Proč poslán jest Ježíš Kristus na svět a co světu přinesl? Dobře známo nám, že pokoj. Příchod pokoje zvěstují andělé pějíce nad jesličkami narozeného Vykupitele: »Pokoj lidem dobré vůle.« (Luk. 2, 14.) Hlavním obsahem zákona Ježíš Kristus zove »pokoj,« an dí: »Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám,« (Jan 14, 27.) a když po zmrtvýchvstání svém pozdravoval apoštoly, pravil jim: »Pokoj s vámi!« Pokoj přinesl světu Vykupitel náš, pokoj svůj jemu zůstavil.

Pokoj Kristův však jinaký jest, než pokoj, který svět na mysli má, když o pokoji a míru mluví. Svět pokojem zove, má-li dosti statků a zdraví, by své touhy a žádosti ukojil. Pokoj jmenuje svět onu dobu, kdy děla sice umkla, ale lidé nepřestávají vymýšleti nové lsti a zbraně, pokojem označuje svět rovnováhu pozemských zájmů a začasť také konec trampot života tohoto.

Toho všeho nelze zváti pokojem Kristovým, neboť daleko to pokoje pravého. Pokoj pravý záleží v uspokojení vlastního srdce. Co však činí srdce naše nespokojeným? Je to snad chudoba? Nikoliv. — Neboť i ve strastech možno plesati, jako radoval se sv. Pavel, rka: »Naplněn jsem potěšením, mám hojnou radost ve všelikém soužení našem« (II. Kor. 7, 4.); ano i v chudobě možno šťastnu býti, jako přemnozí svatí, kteří všeho zanechali a Krista následovali. V pravdě ani chudoba, ani starosti, ani jakékoliv podobné zlo není pravým základem nespokojenosti srdce lidského. Co srdce lidské nepokojným činí, jest nevědomost, jsou pochybnosti o pravém cíli člověka a cestě k němu, jest hřích a rozpoutaná vášeň, jest rozpor s Bohem, bližním a sebou samým, jest nedostatek ochranné vyšší moci, když nikoho není, kdo by na srdce vložil Boží moudrost a moc, jež by mu oporou byly ve slabosti jeho.

Tenkráté jest srdce naše uspokojeno, tenkráté má pravý pokoj, když se nám dostalo poučení o tom, jaký úkol náš na zemi, když čistou láskou Boha a bližního si zamilujeme, když poslušně šíji svou skláníme pod sladké jho vyšší moci, o jejímž božském původu přesvědčení jsme. Pravda — milost — uznání vyšší moci — tyť jsou, jež v duši naši přinášejí, co pravým pokojem srdce lidského nazýváme.

Takový pokoj přinesl nám Ježíš Kristus, an ve sv. evangeliu věčnou pravdu, ve svatých svátostech, a nejsvětější oběti mše sv. poklady milosti uložil a v církvi sv. katolické vyšší moc založil, o jejímž božském původu pochybovati nám nelze.

Pokoj takový zůstavil Pán náš světu, an apoštoly do celého světa poslal a nástupci jejich biskupy ustanovil, aby jeho pravdu, milosti i božskou vyšší moc těm sprostředkovali, kdož dobré vůle a dítkami církve jeho jsou. Z vůle a rozkazu Krista Pána jest tudíž biskup nejvyšším učitelem, jako nositel a hlasatel pravdy katolické ve své diecési. Biskupa jest, by pravdu hlásal a kázati dal, by bděl nad neporušeností učení. Ó něm platí slovo Páně: »Kdo vás slyší.« — Proto následuje svých předchůdců blahé paměti budu já a spolubratři moji, mé milované duchovenstvo, hlásati Vám slovo Boží.

Biskup jest dále podle vůle a ustanovení Ježíše Krista nejvyšším knězem, prostředníkem milosti, jež v církvi Boží složeny jsou. Biskup světí kněze a tím dává jim moc obět mše sv. konati, sv. svátosti uděleti, propůjčuje moc věřícím hříchy odpouštěti, žehná ruce jejich, by požehnáno bylo, co budou žehnati, posiluje víru, která na křtu sv. nám vlita bývá, když věřícím svátosti sv.

břimování posluhuje, zasvěcuje místa určená k bohoslužbě a světi potřebné k ní věci.

Všech milostí těch chci z celého srdce, rád, nedbaje vzdálenosti a obtíží, zároveň s milými spolubratry duchovními Vám ochotně udíleti, Vám v životě i při smrti neustále pomáhati; a když Pánu života a smrti se zalíbí někoho z Vás k Sobě povolati, pamětlivi budeme ho v modlitbách svých, by Bůh byl mu milosrdným soudcem a štědrým odplatitelem.

Biskup posléze vykonává vyšší moc, onu právomoc pastýřskou, kterou Pán apoštolům udělil slovy: »Cožkoli svázete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi,« (Mat. 18, 18) jako hlavní moci té nositel. Biskup jest řádným zákonodárcem, nejvyšším soudcem církevních záležitostí v diecési své, — skrze biskupa vede a napomíná církev dítky své, skrze biskupa projevuje mateřskou péči svou o ně a privilej je ku středu církve, k papeži, sv. Petru, Kristu Pánu, pevně to skále. Jako učitel, kněz a správce lidu křesťanského přináší biskup věřícím pokoj pravý, po němž duše naše prahne a jehož svět dáti nemůže.

A to jest, rozmilí, co mi nejen odvahy dodává k Vám přijíti, nýbrž mne i toužebností naplňuje. Přicházím k Vám jako vyslanec Ježíše Krista maje moc, bych Vám pravý, nade vše žádoucný a vzácný pokoj, pokoj Kristův přinesl. Aby však toužebnost má skutkem se stala a Vy pokoje Kristova účastni se stali, jest ovšem, rozmilí diecesáni, zapotřebí, byste mi s ochotou a důvěrou v ústrety přišli. A tu smím zajisté při pracích a úlohách úřadu svého důvěřovati, že ctihodné duchovenstvo věrně po boku mém pracovati bude a věřící s dětinnou důvěrou mi oddáni budou.

O kéž ani jedna z předrahých duší, jichž správu dnes z rukou Spasitele našeho na se беру, v naději té mne nesklame!

Když u oltáře vzkládáním rukou biskupových Ducha sv. jsem přijal ku správě arcidiecése této, tu slíbil jsem Pánu, že budu dobrým pastýřem ovcí svěřených, že všechny síly své věnuji službě Vaší, že ničeho potřebného ku spáse Vaší neopominu — nuž pro lásku jakou povinni jste pastýři a biskupu duší Vašich (I. Petr. 2., 25), pro lásku, k Pánu Ježíši, nyní Vás prosím, byste nezamítali lásku, s jakou k Vám přicházím, byste důvěru, jakou jste mému předchůdci prokazovali, i nástupci jeho věnovali. Vždyť zvláště v době nynější, kdy nešťastné heslo svůdné »odluka a svoboda« se rozléhá, jest třeba, by pastýř i stádece co nejúžeji sjednoceni, cestou jednou spolu kráčeli.

Ježto však vznešené a blahodárné sjednocení to jedině milost Boží ve skutek uvéstí a zachovati může, proto pomáhejme sobě navzájem modlitbou.

Co se mne týče, jest, rozmilí diecesáni, modlitba za Vás mou pastýřskou povinností, a mám pevný úmysl této své povinnosti co nejdokonaleji možno dostáti a Vás v každodenní modlitbě Pánu Bohu, Matce Boží a všem našim zemským a diecesanním pa-

tronům do ochrany doporučovati. Lásky té nikomu neodepru, ani těm ne, již mi snad jen k teskné žalosti budou. »Dal-li Kristus Pán za duše lidské krev svou,« myslím se ctih. Janem z Avily, »jest biskupu aspoň slzy pro ně roniti.« Však i na Vás jest, rozmilí, byste mi modlitbami svými přispívali, neboť nejvíce na pomoc s hůry mohu a budu spoléhati. Když Ježíš Kristus Vaše hlasy, oveček svých volání uslyší, dá, ano dle slibu svého dáti musí i tomu své milosti, ježž pastýřem jejich ustanovil.

Přispění maje v modlitbách i poslušnosti Vaší, vykonám též já za pomoci Boží, co povinností mou jest, a snáze mi bude z Vás jednou před Soudcem věčným počet vydati.

K tomu Pán Bůh dopomáhej!

Přijměte, rozmilí, s prvními slovy svého arcipastýře i jeho první biskupské požehnání, jímž nyní žehnám Vám: Ve jménu Otce † i Syna † i Ducha svatého. Amen.«

Těmito srdečnými, oteckými slovy započal nejdůstojnější arcipastýř svoji požehnanou činnost ve své arcidiecési. Proší o důvěru, o hojnou modlitbu stádce sobě svěřené. A zajisté na jeho diecesánech jest, aby lásku svého velepastýře láskou spláceli, s opravdovou oddaností ho vítali, hlasu jeho dbali, za něho se modlili.

I budiž nám všem vítán z té duše! Budiž *vítaným poslem míru* v rozbourené té době nynější! Budiž arcidiecési své vznešeným poslancem samého Krista, přicházejícím na počátku památného roku jubilejního, *se začátkem milostivého léta* rozbourěných vln tišit, všech posvěcovat a vést na cestě spásy.

V novém velepastýři vítá *královská Praha* předního svého občana, jenž maje residenci svou na Hradčanech poblíž památného královského hradu sdíletí bude zajisté upřímně s Pražany dalších osudů staroslavného toho města.

Památný *velechrám svato-Vítský*, slavný ten pomník věků minulých a výmluvný svědek osudů české naší vlasti, vítá v něm nejen svého velekněze, ale i svého bohdá světitele, za něhož nejslavnější svatyně celé země, památník sv. patronů českých, bude v dozírné době úplně dohotovena, církevně posvěcena, aby pak chloubou byla celého národa a nejpřednější ozdobou královské Prahy.

Metropolitní kapitola, která s knížetem-arcibiskupem činí jednu rodinu duchovní a jejíž členové jsou v mnohých věcech poradným jeho sborem, též i *kollegiátní kapitoly* vítají v příchozím arcipastýři s nelíbenou oddaností svého církevního knížete, jenž jakožto kanovník ozdobou byl slavné kapitoly olomoucké.

S vroucí láskou vítají v něm *duchovní správcové* svého arcipastýře, jsouce tím upřímně potěšeni, že vznešený hodnostář sám také po řadu let nesl břímě dne i horka, že zná dobře obtíže správy duchovní za nepříznivé doby této.

S nadšenou oddaností a plni radosti vítají v něm *věřící* rozsáhlé arcidiecése svého milého otce, majíce o jeho dobrotě a ušlechtilé mysli ze všech jeho dřívějších působišť zprávy nejlepší.

I budiž tedy vznešený arcipastýř, jenž přichází ke svým diecesánům se srdcem lásky plným, s úmysly nejlepšími, přichází v plné životní síle u věku mladistvém pln posvátného nadšení pro svůj těžký úřad, nejuctivěji pozdraven a vítán s vroucím přáním, aby dlouhá léta pozeňnaně řídil a spravoval stáde, jež mu Bůh svěřil.

Budiž uvítán i provázen vroucími modlitbami duchovenstva i věřících, aby Bůh popřál mu stálého zdraví, plné svěžesti těla i duše; aby mu dal vždy jen rádce upřímné, kteří by mu věrně po boku stáli a nehledajíce svého prospěchu na zřeteli měli jen blaho arcidiecése. Duchovenstvo i věřící spojtež své prosby, aby ho Bůh v těžkém povolání jeho sílil, všem jeho pracím a šlechtným snahám žehnal tak, aby za jeho řízení v celé arcidiecési čest a sláva Boží se množila a křesťanský duch v obcích i rodinách utěšeně vzkvétal. *Zachovej nám nového arcipastýře Bůh mnohá, mnohá léta!*

Modlitba církevní.

Bože, všech věřících pastýři a řediteli, shlédni milostivě na služebníka svého Leona, který z vůle Tvé pastýřem pražské arcidiecése ustanoven jest; dejž mu, prosíme, aby svěřence své slovem i příkladem tak vzdělával, by spolu se stádcem sobě svěřeným života věčného dosáhl. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

